

Rast Şarkı

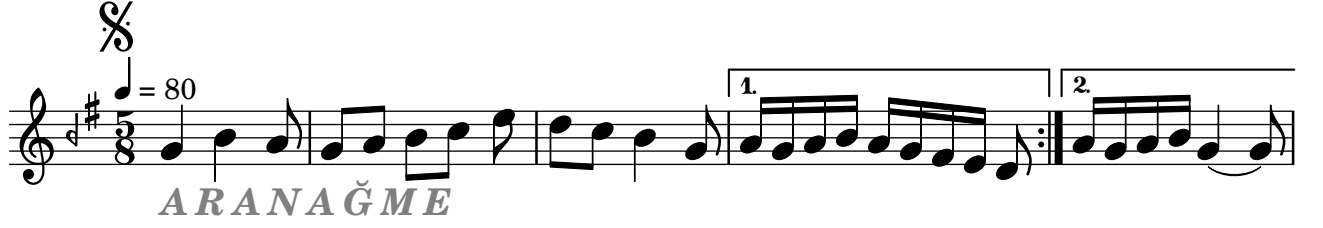
Esti Nesim-i Nevbahar Açıldı Güller Subh u Dem

NEY

Bestekârı : **Münir Nurettin Selçuk**

Usûlü : **Türk Aksağı** [5 / 8]

Güftekarı : **Nefî**

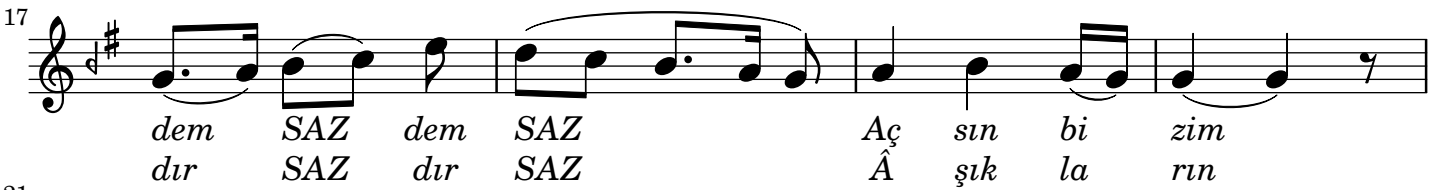

Es ti ne si mi nev ba
Gül dev ri iyş ey ya mı

har a çıl dı
dır zev ku se

gül ler sub hu
fâ hen gâ mı

dem SAZ dem SAZ
dır SAZ dır SAZ

Aç sın bi zim
Â şık la rın

ARANAĞME

de gön lü müz sâ ki me ded sun câ mı cem
bay ra mı dır bu mev si mi fer hun de dem

Esti nesim-i nevbahar, açıldı güller subh u dem
Açsın bizim de gönlümüz, sâki meded sun câm-ı cem
Erdi yine ürd-ü bihişt oldu hevâ anber sirişt
Âlem bihişt ender bihişt her kûşe bir bağ-ı irem

Gül devr-i iş eyyamıdır zevk-u sefâ hengâmıdır
Âşıkların bayramıdır bu mevsim-i ferhunde dem
Dönsün yine peymâneler olsun tehi humhâneler
Rakseylesin mestâneler mutrıblar ettikçe neğâm

Münir Nurettin Selçuk

Rûmî 1315'te (1900) İstanbul Sarıyer'de dünyaya geldi. Bazı eserlerde doğum yılının 1899, 1901, 1902 olduğu ve Beyazıt'ta doğduğu kaydedilmektedir. Babası Divân-ı Hümâyûn muavini, Dârülfünun İlahiyat Fakültesi Pars Edebiyatı müderrisi ve Kadıköy Sultânisi Fransızca muallimlerinden şair Mehmed Avni Nûreddin Bey, annesi Fatma Hanife Hanım'dır. Ailesi, anne tarafından Selçuklu ve Germiyanogulları'na kadar uzandığı için Selçuk soyadını aldı. Beyazıt İbtidâî Mektebi ve Soğukçeşme Askerî Rüşdiyesi'nin ardından Kadıköy Numune Mektebi'nde okudu. Bu sırada sinekemanî Nûri Bey (Duyguer) aracılığı ile Kadıköy'de Dârülfeyz-i Mûsiki Cemiyeti'ne girdi. I. Dünya Savaşı'nın sonlarında birkaç müzisyen arkadaşı ve hocalarından bazılarıyla birlikte kurucuları arasında bulunduğu Şark Mûsikisi Cemiyeti'nde hânende olarak yer aldı. Bir ara ailesinin ısrarıyla ziraat tahsili için Macaristan'a gittiysse de mûsiki sevgisi ağır bastığından kısa sürede İstanbul'a döndü. Yine aynı yıllarda Yûsuf Ziyâ Paşa'nın başkanlığı döneminde hocası Hâfız Ahmed Efendi'nin (Irsoy) aracılığı ile Dârülelhân'a alındı. Onun mûsikiye ciddi şekilde başladığı dönem burada geçirdiği yıllardır. Sultan Vahdeddin zamanında Mûzika-yi Hümâyûn'a üçüncü sınıf mülâzım-ı sâni ile müezzinliğe tayin edildi. Burada hem hânende olarak ince saz heyetinde hem müezzin-i şehriyârî sıfatıyla müezzinlik görevlerinde bulundu. Cumhuriyet'in ilânının ardından Mûzika-yi Hümâyûn kadrolarının Ankara'ya nakledilmesi üzerine burada Riyâseticumhur İncesaz Heyeti kadrosunda mülâzım-ı evvel oldu.

İstanbul'da Sahibinin Sesi Plak Şirketi'yle yaptığı anlaşmayla mûsiki bilgisini arttırmak için Paris'e gitti. Burada kaldığı bir yıl boyunca Paris Konservatuarı'nın hocalarından şan, piyano ve solfej dersleri aldı. Dönüşünde (1929) bu firmaya ait doldurduğu yedi adet plakla başlayan plak çalışmaları bir süre aynı firmayla, daha sonra başka firmalarla devam etti. 22 Şubat 1930'da Beyoğlu'ndaki Fransız Tiyatrosu'nda (sonraları Ses, Dormen ve günümüzde Orta Oyuncuları Tiyatrosu) verdiği ilk solo konserinin Türk mûsikisi konser tarihinde bir dönüm noktası olduğu söylenebilir. Tanbûri Mesut Cemil (Tel), kemençeçi Ruşen Ferit (Kam), udî Nevres, kanunî Artaki (Candan) ve kemânî Nubar (Tekyay) gibi saz üstatlarının refakatinde ilk defa frak giyilerek, ayakta, ses tekniği kullanılarak yepyeni bir üslûpla konser disiplini içerisinde ve mikrofonsuz verilen bu konser mûsikiye saygı ve ciddiyeti getiren yepyeni bir ekolün doğuşu kabul edilmiştir.

Münir Nurettin, Türk mûsikisinde geleneksel okuyuş tavrı ile yeni anlayışı olağan üstü parlak, lirik-tenör sesiyle birleştirerek farklı bir icra ortaya koymuş ve bu özelliğiyle dönemin en çok sevilen ve taklit edilen sanatkarı olmuştur.

Türk mûsikisini ayağa kaldıran kişi olarak tanımlanan ve en çok rast makamını seven Münir Nurettin, Dellâlzâde İsmâil Efendi'nin yegâh besteleriyle ağır ve yürük semâilerine hayrandı. Bilhasık eserlerdeki tavrı sehl-i mümteni olup beste, semâi, şarkı formlarındaki eserleri gerektirdiği gibi farklı tavırlarda okur ve sesini eşlik edene olduğu kadar dinleyene de huzur verecek biçimde ölçülü kullanırdı. Okuyuşunda Bestenigâr Ziyâ Bey'le Hâfız Şaşı Osman Efendi'nin üslûbundan etkilenebilmiş olabileceğini söylemiştir. Pest ve tiz seslere aynı derecede hâkimiyetiyle tanınmış, üç oktava yaklaşan sesini uzun sanat hayatı boyunca büyük bir titizlik ve ustalıkla koruyarak son yıllarına kadar icracılığını başarı ile devam ettirmiştir. Alışılmıştan farklı bir gazel anlayışı çerçevesinde serbest okuyuşlarda üstün mahareti dikkati çeker.

Geleneklere bağlı olmakla birlikte eskiyle yetinmeyen bir yenilik arayışının ürünleri olan, hem klasik formda hem fantezi biçiminde duyarlılığını ortaya koyduğu, makam seyirleri ve geçkileriyle güfte-beste uyuşmasının zarif örneklerini oluşturan besteleri nesilden nesile intikal ederek her zaman dinlenebilecek niteliktedir. Bestelerini daima gün ağarırken yaptığını, kışın hiç eser bestelediğini, en büyük ilham kaynağının yeşillik, deniz ve güneşin batışını bir arada görebilmek olduğunu söylerdi. İlk bestesi 1920'de sözleri Tefik Fikret'e ait, "Sabâ eser gusûn-ı ter" mısraıyla başlayan sabâ şarkısıdır.

Gençliğinde Fenerbahçe Kulübü'nde futbol oynayan, aynı zamanda tambur ve piyano çalan Münir Nurettin kendinden sonraki kuşaklara örnek bir mûsiki adamı olmuş, Dârülelhân'dan başlayarak İstanbul Konservatuarı'nda çalıştığı yılların da içinde bulunduğu uzun sürede pek çok öğrencinin yetişmesinde büyük katkısı olmuştur.

Kaynak : <https://islamansiklopedisi.org.tr/selcuk-munir-nurettin>

Divan Şairi
Nefî

[1044 - 1635]

Âli Mustafa Efendi'nin Mecmau'l-bahreyn adlı eserindeki bilgilerden ve Hâfız Ahmed Paşa'nın 1034'te (1625) sadarete gelişi üzerine ona yazdığı kasidesinde kendi hayatına dair düştüğü kayıtlardan hareketle 980 (1572) yıllarında doğduğu tahmin edilmektedir. Asıl adı Ömer olup Erzurum'un Pasinler (Hasankale) ilçesindedir. Pasinler sancak beyi Mirza Ali'nin torunu, Mıncıgerd (Sarıkamış) sancak beyi Mehmed Bey'in oğludur. Soyunun Dulkadıroğulları'na, Çağatay veya Timurlular'a tâbi Çağatay Türkleri'ne dayandığına dair kayıtlar tartışmalıdır. Kırım hanına nedimlik yaptığı anlaşılan babası da şairdir. Babasına dair bilgi verdiği ve "Peder değil bu belâ-yı siyahıdır başıma" mısraının yer aldığı hicviyesinde onun Kırım'a giderek rahat bir ömür sürdüğü, ardında bıraktığı ailesinin yoksul ve korumasız kaldığı anlaşılmaktadır. Genç yaşta şiirle ilgilenen Nefî eğitim hayatına Pasinler'de başladı, Erzurum'da devam etti, bu arada Farsça öğrendi. Önceleri "Darri" mahlasını kullanan şaire Gelibolulu Âli tarafından "Nefî" mahlası verildi. Defterdarlık göreviyle Erzurum'da bulunan Âli'ye olan yakınlığı dikkate alınrsa Nefî'nin şiir sanatı ve edebî bilgileri yanında Fars kültürüyle alakalı gelişimini de Âli aracılığı ile sağlamış olduğu düşünülebilir. Nitekim onun kendi üzerindeki tesirini "sühan" redifli kasidesinde yansıtmış, tezkire yazarı Riyâzi de bir hiciv kütasında bu ilişkiyi dile getirmiştir.

Kaynak : <https://islamansiklopedisi.org.tr/nefi>

Türk Aksağı Usûlü

*) Beş zamanlıdır.

*) Bir Nim Sofyan ve bir Semâi'nin birleşmesiyle meydana gelir.

*) 5/8 ve 5/4 lük değerlerde vurulur

Türk Aksağı Darb Usûlü

[5 / 8] m e r t e b e s i

- 1 . Darb : (Dü-Üm) / [2 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 2 . Darb : (Te-Ek) / [2 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 3 . Darb : (Tek) / [1 Zamanlı ve Zayıf]

Türk Aksağı Darb Usûlü

Velveleli [5 / 8] m e r t e b e s i

- 1 . Darb : (Düm) / [1 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 2 . Darb : (Te) / [1/2 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 3 . Darb : (Ke) / [1 Zamanlı ve Zayıf]
- 4 . Darb : (Tek) / [1 Zamanlı ve Zayıf]
- 5 . Darb : (Kâ) / [1/2 Zamanlı ve Zayıf]
- 6 . Darb : (Te) / [1/2 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 7 . Darb : (Ke) / [1/2 Zamanlı ve Zayıf]

Kaynak :

1) ' Türk Musikisinde Usuller ve Kudüm ', M. Hurşit UNGAY

2) ' Türk Mûsikisi Nazariyatı ve Usûlleri-Kudüm Velveleleri ' İsmail Hakkı ÖZKAN [1941- 2010]